

Çocukların neye ihtiyacı var ?

« Çocuğu saygı ile karşılamak, sevgi içinde büyütmek, özgürlük içinde bırakmak... »

Rudolf Steiner

Waldorf Pedagojisi Genel Tanıtım

Kaynak metinler: Peter Lang, Stuttgart Resimler: Charlotte Fischer, Bexbach

Yayına hazırlayanlar: İpek Thevenon ve Birgül Taştan, İstanbul

Çocukların neye ihtiyacı var ?

« Çocuğu saygı ile karşılamak, sevgi içinde büyütmek, özgürlük içinde bırakmak... »

Rudolf Steiner

Her çocuk farklı yetenekleri, eğilimleri, ilgileri ve engelleriyle kendini geliştirmek isteyen ve kendi öz yolunu bulmaya çalışan bir birey olarak dünyaya gelir. Bu anlamda eşsizdir, biriciktir. Aynı zamanda her çocuk kendini algılamak, tanımak, gerçekleştirmek ister ve bunun için daima aileden başlayan, yaşlılarıyla, eğitimcilerle devam eden, topluma uzanan gruplardaki başka insanlarla yoğun ilişkiyi arar. Bu anlamda toplumsal alış-verişe muhtaç toplumsal bir varlıktır. **Kendi yolunu hayat boyu, benzersiz bir birey olarak, başka insanlarla etkileşim halinde, toplum içinde arayacaktır.**

Çocuklar öğrenme yeteneği olan, öğrenme sevinci duyan ve öğrenmeye hazır varlıklardır. Gelişim pencereleri özellikle ilk çocukluk çağında ve ilk okul yıllarında sonuna kadar açıktır.

Çocuklarımızın yaşadıkları dünyayı bütün yapıp-etmelerimizle biçimlendiren, kendi yollarını bulma çabalarında onlara ilk eşlik eden, sonuna kadar açık pencerelerinden baktıklarında ilk gördükleri yetişkinler olarak, çocuklarımızın bu süreci sağlıklı, mutlu ve verimli yaşayabilmeleri için, bizlere son derece önemli ve hassas bir sorumluluk düşer !

Çocukların

- itaat temelli bir pedagojiye
- salt zihinsel ve tek yönlü, edilgen bir öğretime yani « eğitmeye »
  - yetişkin dünyasının zaman çizelgelerine
- yetişkinlerin ister istemez politik ya da ekonomik kaygılarla şekillenen düşüncelerine/dayatmalarına/kurallarına
  - aşırı korunup kollanmaya

İHTİYAÇLARI YOKTUR !

Çocukların

- saygı, sevgi ve güven duygularına
- taklit edebilecekleri güler yüzlü, olgun, tutarlı yetişkin örneklerle
- her birinin kendine özgü ve farklı hızdaki gelişme sürecine zaman tanınmasına
- yetişkinlerin « başarı » kaygılarından uzak, neşeli ve mutlu bir öğrenme ortamına
- zaten sahip oldukları öğrenme arzularının ve sevinçlerinin teşvik edilmesine
- bu ilkelerle hareket edecek anne-babanın ve iyi eğitilmiş pedagogların sadece itinalı kılavuzluğuna ve desteğine

İHTİYAÇLARI VARDIR !

Bedensel sağlık ve duygusal/ruhsal denge birbirine bağlı olarak gelişir

Hepimiz çocuklarımızın bedensel, duygusal ve ruhsal olarak sağlıklı gelişmelerini isteriz. Hastalanırlarsa da en kısa zamanda sağlıklarına kavuşmalarını umarız. Oysa günümüzde pek çok çocuk, yalnızca bulaşıcı hastalıklar, dış yaralanmalar ya da genetiğe bağlı nedenlerle hastalanmıyor. Aksine çoğu, yetersiz yaşam koşulları nedeniyle hastalanıyor : en yakın yetişkinlerin onlara pek az zaman ayırabilmeleri nedeniyle yalnızlığa düşüyorlar ; önlerinde insanî modeller eksik olduğu için dil gelişiminde gecikmeler oluyor ; saatler süren televizyon izlemeler onları edilgen kılıyor ; şiddet içeren filmlerle haşır neşir olmaktan dolayı saldırganlaşıyorlar ; sürekli uyaran seline maruz kaldıkları için uyku bozuklukları çekiyorlar ; zaten hiperaktif ve maddeleşmiş bir dünyada yaşamak zorunda kaldıkları için hiperaktif oluyorlar...

Oysa, **bedensel sağlığın temellerini atan ve sağlıklı kalabilmesi için vücudumuzu sürekli destekleyen, duygusal ve ruhsal gelişimimizdeki dengelerdir.**

Çocukların dengeli gelişebilmeleri için « tutarlılık hissi » ne ihtiyaçları vardır.

Tutarlılık hissini üç temel öge oluşturur :

- **Anlaşılabilirlik** : Dünyayı, herşeyi birbirine bağlayan bağlarla, neden-sonuç ilişkileriyle birlikte tanımayı öğrenmek.
- **Uygulanabilirlik** : Kendi gelişen kuvvetlerine ve yeteneklerine güven kazanmak. Yapmak istediklerini gerçekeştirebilmek için yeterli iç ve dış kaynağa sahip olduğu hissini yerleştirmek.
- **Anlamlılık** : Kendi davranışlarının, duygularının ve düşüncelerinin anlamlılığını keşfetmek. Yaşamaya devam etme çabasını anlamlı kılan, peşinden koşmaya değer hedeflerin ve projelerin var olduğunu hissetmek.

Çocuğun « YUVA »ya ihtiyacı vardır !

Çocukların, yaşamlarının ilk 6-7 yılında, bir okula değil bir « yuva »ya ihtiyaçları vardır. Okula başlama yaşı sorunu da parti politikaları ya da ekonomik çıkarlara göre değil, çocuğun bedensel, ruhsal, duygusal ve toplumsal gelişimine göre belirlenmelidir. Gerek ev ve çevresi, gerekse okul öncesi eğitim kurumları olsun, **bu dönemde verilmesi gereken eğitimin mekânı olan « yuva »**,

okul değildir. Hazırlık okulu da değildir ! Yuva sıcaklığında öğrenilenler, yaşama olduğu gibi okula da hazırlayacaktır elbet çocukları. Ama bunu yaparken, okula özgü öğrenme yöntemlerinden bağımsız olarak, daha sonraki eğitim ve öğretimin, hatta mutlu ve sağlıklı bir hayatın üzerlerine inşa edilebileceği **temel yetkinlikleri geliştirmeye hizmet etmelidir.**

Bu temel yetkinlikler şöyle özetlenebilir :

- **Bedensel ve devinimsel yetkinlik**
- **Duyusal ve algısal yetkinlik**
- **Dil yetkinliği**
- **Hayalgücü ve yaratıcılık yetkinliği**
- **Toplumsal yetkinlik**
- **Motivasyon ve yoğunlaşmada yetkinlik**
- **Etik-ahlakî değerlerde yetkinlik**

Bedensel ve devinimsel yetkinlik

Bilim insanları ve öğretmenler, birinci sınıf öğrencilerinin yarısından fazlasında duruş ve denge bozukluklarıyla, aşırı kilo sorunuyla karşılaştığını gözlemlemişlerdir. Çoğu çocuk yeterli hareket etme olanağından yoksundur. Dolayısıyla, genel ve ince hareket kabiliyeti (motrisite) yeterince gelişemez. Bu yalnızca sağlık sigortaları için değil, toplum için de ciddi bir sorun kaynağıdır. İnsanın ruhsal tinsel bakımdan kendini iyi hissetmesi, bedensel hareketliliğiyle doğru orantılıdır, bedensel dengesini tutturamayanlar, **ruhsal denge** sorunlarıyla çok daha erken karşılaşılır. Ayrıca hareket edebilme yetisi, **konuşma becerisi** kazanmayı belirgin ölçüde etkiler. Bir şeyi kavramak ve ona doğru gidebilmek, kendini ona hasredebilmek, algılamayı etkiler, çocuğun deneyim ufkunu genişletir ve dil gelişim sürecine ivme kazandırır. Böylece **faal ve çok yönlü hareket edebilmeyi öğrenen çocuklar, gittikçe nitelikli hale gelen bir düşünme faaliyetine hazırlık yapmış olurlar.**

Waldorf çocuk yuvalarında çocukların faal ve çok yönlü hareket edebilmesine büyük önem verilir. Bedenin algılanması, beden duygusu, genel ve ince hareket kabiliyeti çok çeşitli etkinlikler sırasında gelişir : Düzenli yürüyüşler, bahçede oynama ve çalışma, koşma, tırmanma, ip atlama, dans etme, mutfak işleri, alet

edevatla çalışma (örneğin bir kuş yuvası yapma), basit müzik aletleri çalma, parmak oyunları, dikiş, örgü gibi el işleri bu yelpazeye dahildir.

Duyusal ve algısal yetkinlik

Her yanımızı sanal dünyalar sarıyor ve bize gerçekte o biçimde var olmayan nitelikleri, varmış gibi gösteriyorlar. Bu sanrısız görüntülerin tuzağına düşmemek için, kendi duyularımıza her zamankinden daha fazla güvenebilmeye, daha keskin bir algılama yetkinliğine ihtiyacımız var. Çocuklarımızın, hem çevrelerinde olup bitenlere hem de kendi başlarına gelenlere karşı uyanık bir bilince ihtiyaçları vardır. Bu duyarlılık, ancak kendi algı gücüne güven duymakla gelişir, bu yüzden de o dönemde saf ve katışıksız, sahiciliğinden emin olunabilecek izlenimlere ihtiyaç vardır.

İleride gerekli olacak medya yetkinliği de, pedagojik temelini işte buradan alacaktır. Amerikalı bilgisayar uzmanı Joseph Weizenbaum “medya yetkinliğinin” eleştirel düşünme yeteneği anlamına geldiğini söyler. Eleştirel düşünmeyi ise insan, yalnızca eleştirel irdelemeci bir okuma ile öğrenir, bunun ön koşulu da yüksek dil yetkinliğidir, der. Bu nedenle, çocuk yuvasındayken bilgisayar ya da televizyon, daha sonra gerekli olacak medya yetkinliği için asla destekleyici değildir.

Waldorf çocuk yuvasında çocuklar önce gerçek dünyayı duyularıyla keşfedebilmeli ve araştırabilmelidir; bu arada da basit, algılanabilir bağlantıları tanımayı ve anlamayı öğrenmelidir. Böylece, keşfetme sevinci ile birlikte yavaş yavaş başlıca temel doğa yasalarını öğrenirler.

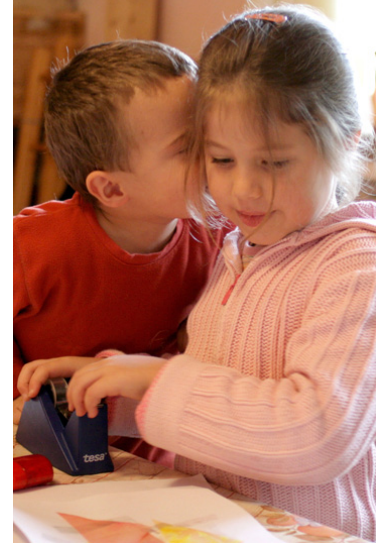
Bu amaçla, çocukların dokunma duyusu, koku alma duyusu, tat alma duyusu, işitme duyusu ve görme duyusu kadar, kendi devinimini algılama duyusu, denge duyusu, hatta yaşama duyusu gibi oniki duyusunun gelişiminin desteklenmesi son derece önemlidir. Sağlıklı ve doğala yakın

üretmiş gıdalar, kullanılan malzemenin doğallığı ve sahiciliği, duyuları kandırmaya yönelik olmaması (tahta gibi görünür, ama aslında plastiktir), çocuğu çevreleyen mekânda kullanılan malzeme ve renklerin ahengi gibi unsurlar bu gelişim için önemlidir.

Dil yetkinliği

Düşünme ve konuşma birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Sadece dille düşünüleni ifade edebilir, duygularımızı dışa vurabiliriz, dünyadaki her şeye bir ad verebilir ve birbirimizle konuşabiliriz. Ama bu aracın erkenden faal ve itinalı bakıma ihtiyacı vardır. Çocuklar konuşmayı, konuşulan bir çevrede öğrenirler. Burada her şeyden önce konuşanla işiten arasındaki karşılıklı insanî ilişki önemlidir. Çocukla yetişkin arasındaki **dilsel ve ruhsal sıcak ilişki, düzgün ve berrak bir konuşma** biçiminin de besleneceği zemindir.

Çocukların konuşmaya başlama zamanı bireysel olarak farklılık gösterir. Ama dile nüfuz edebilmek için, bütün çocukların dili iyi kullanan yetişkin örneklere ihtiyacı vardır.

Waldorf çocuk yuvalarında şarkıların, masalların, şiirlerin, parmak oyunlarının ve uyaklı tekerlemelerin büyük önemi vardır. Her gün anlamlı öykülerin ve masalların anlatılması ve birlikte okunması; çocukların konuşmasına, kendini ifade etmesine izin verilmesi, zaman tanınması, hemen düzeltme yapılmaması, dinlemeye zaman ayrılması çok önemlidir. Böylece çocuklarda hem okuma sevinci ve okuma yeteneği gelişir, hem de dili oynayarak öğrenir ve kendilerini anadillerinde rahatça ifade edebilme duygusunu yaşarlar.

Bu sırada eğitimcilerin konuşma üslubu sevgi ve şefkat dolu, açık seçik ve resimsel, hem kelime hazinesi zengin (eşyanın gerçeğine uygun ve uzmanca

adlandırılması gerekir ; örneğın bitki ve hayvan isimleri, « çiçek », « böcek » gibi genellemelerin ötesine geçmelidir.), hem de çocuğın yaşına uygun olmalıdır. Burada ne bebek dili denen o garip kısaltma ve yarım yamalak konuşma tarzını, ne de soyut açıklamaları bulabilirsiniz.

Düşgücü ve yaratıcılık yetkinliği

Çelişkileri her yerde yaşıyoruz: Bir yandan çevremiz belli normlara gittikçe daha fazla uyduruluyor, önceden hazırlanıp belirleniyor. Öte yandan düşgücü ve yaratıcılık olmadan insanî ve toplumsal gelişimi düşünmek olanaksız. Ama, yakında bunları yapacak yeteneğimiz bile kalmayacak sanki. Bu yetkinliği nasıl kazanıp sürdürebiliriz acaba? İleride yetişkin olacak bir insandan, yaşamını biçimlendirirken ve iş dünyasında haklı olarak

fikir zenginliği, ruhsal-tinsel esneklik ve hareketlilik ile düşgücü isteniyorsa, bunların tohumları çocuk yuvası döneminde ekilmelidir. Düşgücü dolu, sanatsal her şey insanın ruhunu ve bilincini genişletir.

Waldorf çocuk yuvasında, çocuğun düşgücü yetisinin gelişimi ve beslenmesi çok somut biçimler alır. Orada özellikle henüz norma uydurulmamış ve neredeyse bitirilmemiş, tamamen biçim kazanmamış, çocukların yaratıcı güçlerini uyaran çok sayıda oyuncak bulunur. Anlatılan öykü ve masallar çocukları, duyduklarını oyunbaz bir yaratıcılıkla hayata geçirmek ve dönüştürmek için teşvik eder. Gündelik oyun saatleri uygulaması, çocukların verimli biçimde, bir şeye yoğunlaşarak ve daima yeniden körüklenen bir yaratıcı sevinçle faaliyette bulunmaları için gerekli zamanı sağlar.

Taşlar, tahtalar, levhalar, bezler, çaputlar gibi hayalgücünü uyaran, yani serbest çağrışma izin veren oyuncakları ve oyun malzemelerini kullanmak ; ormanda ya da bahçede düzenli belirlenmiş süreyle meselâ rol oyunları, kukla oyunları gibi çok yönlü oyun ve biçimlendirme durumları yaratmak; yönlendirmeli özgür oyunlar kurmak; ayakkabı tamircisi, marangoz, terzi gibi el işi ve zanaat oyunları; yani “ilk meslekler” dediğimiz işleri oynayarak öğrenmek ve bunlarla öznel bir ilişki kurmak; uyarıcı öyküler dinlemek ve

onları oyun haline dönüştürerek sahnelemek gibi uygulamalar, düşgüçü ve yaratıcılık yetkinliğini en doğru ve geniş biçimde besler.

Toplumsal yetkinlik

Toplumsal birlikteliğin öğrenilmesi gerekir. Tekil insanın ve bir topluluğun yaşamı, toplumsal yetkinlik olmadan düşünülemez. Çocuklar doğumdan itibaren toplumsal varlıklardır, insani ilişkilere ve durumlara öğrenerek nüfuz edebilmek isterler. Bu öğrenme süreci ailede başlar ve çocuk yuvasında devam eder. Çocuk yuvası, toplumsal tecrübe alanı yaratacak sağlam temelleri oluşturmalıdır. Toplumsal birliktelikte, tekil insanın ilgi alanlarını, isteklerini, ihtiyaçlarını toplumsal çevreyle verimli bir uyum içinde gerçekleştirmek söz konusudur. Bu arada hem tekil insanın, kendi eğilimleri ve yeteneklerine göre, sorumlu bir özgürlük arzusundan yola çıkarak yaşam birliğini oluşturmak için katkıda bulunması (gelişip biçimlenme alanı), hem de bu yaşam birliği içinde

mümkün olduğunca herkesin çıkar ve isteklerinin yerini bulabilmesi gerekir. Bunun için kurallar, uzlaşma ve güven gereklidir. Çocukların, içinde bu toplumsal kuralların mümkün olduğunca çoğunu yaşayarak öğrenebilecekleri ve yön bulabilecekleri birlikte yaşama ortamlarına ihtiyaçları vardır.

Waldorf çocuk yuvası işte bu tür yön verici bir yaşam ortamıdır. Çocuklar bu ortamda günlük ve haftalık yapılandırıcı bir ritimle tanışır, kurallar olduğunu, tekil çocuk için olduğu kadar grup için de ödevler bulunduğunu (örneğin ortalığı toplamak ya da masayı hazırlamak gibi) yaşayarak öğrenirler. Bu bağlamda daima yeniden yetişkinin yapıp ettiklerini taklit ederek yön bulurlar. Sorumluluk üstlenmeyi ve bu sırada oluşan kendi biçim kazanma alanından yararlanmayı öğrenirler – aynı zamanda pratik faaliyet alıştırmaları yaparlar.

Bulaşık yıkama ya da çiçekleri sulama, birlikte masal öykü dinleme gibi gündelik faaliyetlerde yardımlaşma, görev üstlenme, karşılıklı saygı; anne, baba, çocuk gibi rol oyunları, itfaiyecilik, hastane, bakkal gibi meslek oyunları aracılığıyla vermeyi, almayı ve paylaşmayı; anne-babanın çocuk yuvasında oyuncak tamiri, kutlama ve kermeslerde işbirliği, yenileme çalışmalarına katılım benzeri faaliyetlerde nasıl birlikte çalıştığını yaşayarak öğrenme fırsatı bulurlar. Çelişki ve sorun çözüm alıştırmaları yaparlar ; özür dilemeyi öğrenmek, buna en basit ama çok temel bir örnektir.

Motivasyon ve yoğunlaşmada yetkinlik

Günümüzde pek çok çocuk, genç ve yetişkin asabiyet, hiperaktivite ve konsantrasyon yetersizliği yüzünden acı çekmektedir. Belli ödevlerle belli bir süre bağlantı kurma ve yaratıcı sevinç duyma yeteneği bakımından özürlü hale gelmişlerdir. Bilim ve pedagojide buna neden olan faktörler uzun süredir araştırılmaktadır (Pathogenese). Aynı zamanda da bunu sağaltacak ve sürdürülebilir biçimde dengeleyecek koşulların bulunması ve güçlendirilmesine çalışılmaktadır (Salutogenese).

Waldorfpedagojisi, bu iki tasarımı bir araya getirip aralarında bağlantı kurmayı görev bilmiştir: Küçük çocuğun gelişimi için zararlı olan izlenimleri ondan uzak tutmaya çalışır (örneğin erken yaşlarda televizyon izleme gibi), buna karşın ağırlığı sağaltıcı faktörlere verir. Erken çocuklukta

bile çocuğun öğrenme ve faaliyette bulunma ihtiyacına bakarak, taklit etmesi için örnek olma üzerinden onu uyarmaya çalışır. Gündelik akıştan, bazı kutlamalarla yıllık akışa kadar çocuk yuvasında düzenli ritmik tekrarlar ve ritim verici biçimlendirme elemanları, çocukların yoğunlaşma yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur. İlginç ve uyarıcı faaliyet olanakları yaratılarak çocukların motive olması sağlanır.

Çocuğu kendi başına faal olmaya uyaran ve çeşitli imkanlar tanıyan, kendi kendine oluşturduğu oyunlar, oyuncaklar ; işlerin bütünsel olarak baştan sona öğrenilmesi ve alıştırma yapılması (ekmek, kurabiye yapma, yıkama, temizleme, bahçe işleri) ; pedagogun ilgi duyması

sayesinde çocuklara şevk verme, merak uyandırma ; anlamsız veya sağlıksız faaliyetler yerine, erişkinlerin yaşama uygun etkinliklerine ayak uydurma ve yaşayarak öğrenme gibi öncelikler motivasyonu, dolayısıyla da yoğunlaşmayı teşvik ederler.

Etik-ahlaki değerlerde yetkinlik

Çocukların da erişkinler gibi kendi yaşamlarını biçimlendirmek için, ruhsal-tinsel yönlendirilmeye, değerlere, fikirlere ve kendilerini içsel bağlantıya sokabilecekleri ödevlere ihtiyaçları vardır. Çocukların kurallara, ritüellere, saydamlık ile dürüstlüğe ihtiyaçları vardır. Çocuklar, girişken, kendini bir işe hasredebilen, kendilerine – ahlak bekçisi kesilmeden – moral bakımdan yön gösterebilen yetişkinler isterler. Oysa çoğu çocuk bugün çevresinde sadece, bir yandan hiçbir taşıyıcı bağlayıcılığı olmayan eğlence ve boş zaman geçirme toplumunun ölçütlerini, diğer yandan hayatla bağlantısı anlatılmayan kuralları, dayatmaları, yasakları bulmaktadır.

Waldorfpedagojisi, moral ve etik eğitimin son derece bilinçli olarak verilmesi gereğini benimser. Çocukların iyilik, güzellik, doğruluk için bir koordinatlar sistemine ihtiyaçları olduğu kadar, başka insanlara, başka kültürlere ve yaratılmış olana saygı duymaya da ihtiyaçları olduğunu bilincindedir. Bununla kişisel sorumluluk üstlenme arasında bağlantı olduğunu öğrenmeleri gerekir.

Yön verici öyküler, kutlamalara hazırlık ve kutlamalar ; doğayla sevgi dolu ilişkiler kurma ; yakınlarını, komşusunu sevmek konusunda uygulama ; şükran duyma ve yardıma hazır olma bilincini kazanma ; dernek, birlik, politika, yuva, sivil toplum kuruluşları gibi yerlerde anne-babanın katılımını yaşama ; çok kültürlülük özelliklerine dikkat etme; başka halkların özelliklerine, geleneklerine saygı duyma, onların adetlerini, şarkılarını, masallarını öğrenme gibi konulara özellikle hassasiyet göstererek, yalap şap, göz boyayan ve dayatmacı bir ahlak pedagojisinden bilinçli olarak vazgeçer ve çocukların etik-ahlakî değerleri güven, saygı ve sevgi ilişkisi içinde geliştirmelerine çalışır.

“Bir toplum, kendini en belirgin biçimde çocuklarına nasıl davrandığıyla ortaya koyar. Başarımız, her toplumun en kırılğan fertleri ve aynı zamanda en büyük zenginliği olan çocuklarımızın mutluluğu ve sağlığıyla ölçülmelidir.”

Nelson Mandela

Waldorf pedagojisi, Avusturyalı bir filozof, sosyal düşünür ve eğitimci olan Rudolf Steiner'in (1861 – 1925) Antroposofi felsefesinden doğan eğitim anlayışıdır. İsmi, Almanya'nın Stuttgart şehri yakınındaki Waldorf-Astoria sigara fabrikasının işçileri olan velilerin talebi üzerine, Waldorf kasabasında 1919 Eylül'ünde kurulan ilk Waldorf okulundan alır.

Waldorf okulları ve « çocuk bahçeleri » (yuvaları), 1930'lardan itibaren Almanya'dan başlayarak hızla yayılmıştır. Günümüzde, yarısından çoğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere, Kuzey ve Güney Amerika, Avustralya, Uzak Doğu, Afrika ve Doğu Avrupa ülkelerinin çoğunda, toplam 1000'in üzerinde okul ve 1700 yuvada 250 000'den fazla çocuk eğitim görmektedir.

Yüksek öğretim seviyesine kadar uzanan en geniş yelpazede eğitim veren çeşitli Waldorf okullarında yetişen çocuklar, gerek ilkokul, gerek ortaokul, lise ya da üniversite aşamalarında ülkelerindeki ya da dünyadaki merkezi eğitim sistemine dahil olmak için gerekli seviye sınavlarında çok yüksek başarı sağlamakta ve hem eğitim hayatlarının devamında, hem de profesyonel ve sosyal hayatta mutlu, huzurlu, sağlıklı, yaratıcı ve üretken bireyler olarak öne çıkmaktadır.

Daha ayrıntılı bilgi almak isterseniz <http://www.egitimsanatudostlari.org> adresini ziyaret edebilirsiniz. Her türlü sorunuz için birgultastan@gmail.com adresine mail gönderebilir ya da 0532 385 11 51 numaralı telefonda bize ulaşabilirsiniz.